

De stenen spreken

Onlangs verscheen er een spraakmakend boek van de hand van Reinoud de Jonge en Gerard IJzereef: *De stenen spreken. Het geheimschrift van de megalieten ontcijferd*.

In het boek beschrijven de auteurs diverse inscripties op megalieten en proberen de betekenis hiervan te verklaren. Daarnaast gaan ze in op de betekenis van de geografische ligging van Stonehenge en de daaromheen liggende landschapselementen.

Het eerste deel van het boek behandelt de inscripties op de megalieten, die aangetroffen werden langs de kust tussen Zuid-Italië en Scandinavië. Aan met name de megalieten in NW-Spanje, Bretagne, Engeland, de Orkney's en Ierland besteden zij veel aandacht. De inscripties zijn gedateerd tussen 5000 en 4000 v.Chr. en bestaan uit lijnen die moeilijk te definiëren zijn. De auteurs hebben deze inscripties uitvoerig bestudeerd en er een interpretatie aan gegeven.

Volgens hen zijn de tekeningen op de megalieten reis-routes of zeekaarten die gemaakt zijn tijdens diverse vaartochten over de zeeën van Europa en zelfs van heel de wereld (dus ook Amerika). De auteurs laten ons door het oog van een prehistorische zeeman kijken, die al varend een tekening maakt van de kustlijnen die hij passeert. Afwijkingen in ons huidige wereldbeeld verklaren zij onder andere door de veranderingen in het landschap, die in de afgelopen eeuwen zijn ontstaan. De Doggersbank staat bijvoorbeeld wel in de afbeeldingen op de diverse stenen, omdat die destijds boven de zeespiegel uitstak. Een probleem is natuurlijk dat, hoewel de theorie zoals de heren haar uiteen zetten zeer aannemelijk lijkt, deze op generlei wijze wetenschappelijk te bewijzen is. Die pretentie hebben de auteurs gelukkig ook niet, zoals zij nadrukkelijk in de inleiding vermelden. Het is echter de vraag of deze ideeën dan wel interessant zijn voor de discussie, die zij graag op gang willen brengen (namelijk het herzien van het bestaande beeld van het neolithicum).

Ik vind het hiervoor beschreven stuk het meest interessante deel van het boek. Het vervolg behandelt allerlei geografische kwesties, die de ligging van bepaalde monumenten moeten verklaren. In dit deel wordt druk gegoocheld met maten en breedtegraden, hoeken en zonstanden die al dan niet overeenkomen. Ik vind de bewijzen hiervoor weinig overtuigend en daarbij lijkt het mij van het grootste belang je af te vragen of de betreffende bouwers dat er ook allemaal in zagen. Berust dit voor een groot deel niet op toeval of de wens van de onderzoeker? Is het immers niet zo, dat wanneer je maar lang genoeg zoekt, je altijd wel ergens een patroon in vindt?

Het is een mooi streven de wetenschappelijke discussie aan te zwengelen met een niet of weinig wetenschappelijk boek, maar het lijkt me verstandig ons niet over te geven aan overwaardering van toevalligheden.

Yvonne Keijsers

R. de Jonge en G.F. IJzereef: *De stenen spreken. Het geheimschrift van de megalieten ontcijferd*. Utrecht/Antwerpen, Kosmos-Z&K Uitgevers, 1996, 192 blz., 75 afb., 16 krt. Prijs f. 39,90. I.S.B.N. 90 215 2815 0

afbeelding 1.: De Britse eilanden (rechts) en zoals deze zijn afgebeeld op de megaliet Dombate C6 (rechts) (De Jonge en IJzereef, 1996)

afbeelding 2: De kustkaart van West-Europa, afgebeeld op de megaliet Espiñaredo II (De Jonge en IJzereef, 1996)